

LOPPURAPORTTI

Hankkeen toteuttaja

Nouseva Rannikkoseutu ry

Hankkeen nimi

Sinne ja takaisin, toteutusaika 01.09.2019 – 31.12.2021

hankenumero 103719

Yhteenveto hankkeesta

Sinne ja takaisin -hankkeessa toteutettiin monipuolista alueen kansainvälistymiseen tähtäävää aktivointia sekä järjestämällä kotikansainvälistymistä kotimaassa että tukemalla erityisesti alueen nuorten ja kulttuuriperintötoimijoiden verkostoitumista ulkomaille. Hankkeen tavoitteena oli myös muodostaa alueen toimijoiden käyttöön kansainvälisiä yhteistyöverkostoja, verkostoida alueen toimijoita keskenään hyvien käytänteiden levittämiseksi ja yhteistyön lisäämiseksi kv-työssä.

Hankkeen toteutusta leimasi voimakkaasti keväällä 2020 puhjennut koronapandemia, joka vaikutti hankkeen toimintoihin käytännössä hankekauden loppuun saakka. Poikkeusolot vaikeuttivat kansainvälistä liikkuvuutta, minkä vuoksi kansainvälisen yhteistyön toteuttamiseksi etsittiin vaihtoehtoisia toimintatapoja. Hankkeessa kokeiltiin uusia mahdollisuuksia ja työkaluja kv-yhteistyöhön: esimerkiksi virtuaalivaihdot, virtuaalisesti toteutettava oppiminen ja erilaisilla digitaalisilla alustoilla tapahtuva yhteistyö. Uusien toimintamallien kartoituksella edistetään myös kestäväää kansainvälistymistä. Monimuotoisemmat toimintatavat mahdollistavat aiempaa laajemman yhteistyön ja tukee myös paikallista ja alueellista verkostoitumista.

Tausta ja tavoitteet

Kansainvälistyminen, verkostoituminen ja yhteistyö ovat osa Leader- toiminnan periaatteita. Ohjelmakaudella 2014-2020 keskeisiä teemoja Pohjois-Pohjanmaan paikallisen kehittämisen strategiassa ovat erityisesti kansainvälisyys ja alueiden välinen toiminta, nuoret, verkostomainen toiminta sekä innovatiivisuus. Nouseva Rannikkoseutu ry:n strategian yhtenä teemana ovat nuoret ja heidän osallisuutensa ja kansainvälistymisensä tukeminen. Kansainvälistymisen ja kulttuurien kohtaamisen tukemiseen liittyvät myös muihin strategian keskeisiin teemoihin.

Nousevan Rannikkoseudun alueella kansainvälisten hankkeiden syntyminen on ollut haastavaa. Syitä ovat olleet toimijoiden kokemattomuus kv-toiminnassa ja kv-koordinaattorin puuttuminen alueelta. Kansainvälistymisen aktivointi aloitettiin vuosina 2017 – 2019 toteutetulla MUN KOOVEE -hankkeella, jonka tarkoituksena oli tuoda hyviä käytäntöjä Nouseva Rannikkoseutu ry:n toiminta-alueen kuntiin ja kartoittaa eri toimijoiden tarpeet ja toiveet kansainvälistymisen osalta. Tätä aktivointityötä jatkettiin Sinne ja takaisin -hankkeessa, jonka tavoitteena oli saada kansainvälisen toiminnan piiriin uusia kohderyhmiä.

Kansainvälisen yhteistyön avulla alueelle tuodaan uutta osaamista, tapahtumia ja ideoita. Erilaiset monikulttuurisuus -tapahtumat lisäävät viihtyisyyttä ja suvaitsevaisuutta.

Keväällä 2021 käynnistyi Nouseva Rannikkoseutu ry:n ensimmäinen strateginen kumppanuushanke CultuRE:imagined. Hankkeen projektikoordinaattorit kokoontuivat ensimmäiseen tapaamiseen Limingassa syyskuussa 2021.

Tulokset

Hankkeen tuloksena toiminta-alueen osaaminen ja monimuotoisuus lisääntyivät, samoin nuorten ja kyläyhdistysten osallistuminen oman kotiseudun kehittämiseen kansainvälisen toiminnan kautta. Hankkeen myötä alueelle on vakiintunut koordinoivaa toimintaa, jolle koetaan olevan tarvetta. Hyvien kokemusten myötä kiinnostus kansainväliseen toimintaan alueella on lisääntynyt. Toteutumista on arvioitu tapahtumien määrässä ja kysynnässä sekä palautteiden avulla.

Konkreettiset tulokset

- 8 Erasmus+ tai Euroopan solidaarisuusjoukot -hanketta ja/tai hankesuunnitelmaa (vapaaehtoistoiminta, nuorisovaihdot, strategiset kumppanuushankkeet)
- 16 kansainvälistymistä tukevaa tapahtumaa
- kansainvälinen kumppaniverkosto alueen toimijoiden käyttöön
- ohjausmalli kv-toimintaa aloittelevien organisaatioiden tueksi

Toteutus

Sinne ja takaisin -hankkeen toteuttajana toimi Nouseva Rannikkoseutu ry. Hankkeeseen työskenteli kokoaikainen kv-koordinaattori 01.09.2019 - 31.12.2021. Hanke toteutettiin julkisella tuella (100%): se rahoitettiin Leader-ryhmän omasta kehiksestä.

Toimenpiteet

Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä olivat olleet alueen asukkaiden ja organisaatioiden aktivointi ja osaamisen lisääminen esimerkiksi neuvonnan ja ohjauksen avulla. Hankkeessa järjestettiin sekä kotikansainvälistymistä tukevia tilaisuuksia sekä ulkomaille suuntautuvaa toimintaa. Tosin koronapandemian vuoksi ulkomaille suuntautunut toiminta jäi suunniteltua vähäisemmäksi. Kansainvälinen toiminta vahvistui etenkin nuoriin kohdistuvassa toiminnassa, minkä lisäksi toimintaan saatiin mukaan uusia toimijoita, esimerkiksi kyläyhdistyksiä.

Kansainvälinen hanketoiminta ja yhteistyö

Sinne ja takaisin -hankkeessa jatkettiin MUN KOOVEE -hankkeen aikana aloitettuja kansainvälisiä hankkeita sekä suunniteltiin ja toteutettiin uutta kansainvälistä yhteistyötä erityisesti Erasmus+ ja Euroopan Solidaarisuusjoukot -ohjelmista rahoitettujen hankkeiden kautta. Koronapandemian vuoksi useiden hankkeiden toteuttamista jouduttiin siirtämään tai lykkäämään, mutta monien vaiheiden jälkeen hankkeessa ehdittiin toteuttaa vapaaehtoishankkeet Raahessa kesällä 2021 ja Tyrnävällä syksyllä 2021.

Lisäksi vuoden 2021 aikana alkoi ensimmäinen Nouseva Rannikkoseutu ry:n koordinoima Erasmus+ ohjelmasta rahoitettu strateginen kumppanuushanke, jonka tavoitteena pidemmällä tähtäimellä kehittää alueen nuorisotyötä kansainvälisessä yhteistyössä. *CultuRE:imagined* -hankkeessa osallistetaan nuoria kehittämään itseään kiinnostavia aktiviteetteja, joilla tehdään paikallista kulttuuria ja kulttuuriperintöä näkyvämmäksi. Nouseva Rannikkoseutu ry:n alueelta mukana hankkeessa on Limingan kunta. Muita kumppaneita hankkeessa ovat Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskus sekä liettualainen Alytus Youth Centre ja espanjalainen Jarrón Club. Koronapandemian hieman hellitettua hankkeessa järjestettiin ensimmäinen koordinaattorien tapaaminen Limingassa syyskuussa 2021 sekä koulutus nuorten kanssa työskenteleville Alytuksessa marraskuussa 2021. Syksyn aikana kukin kumppani oli kerännyt alueeltaan nuorten ryhmiä, joille järjestettiin virtuaalinen koulutus marras-joulukuussa. Koulutuksessa nuoret pääsivät tutustumaan toisiinsa, hankkeen tavoitteisiin sekä suunnittelemaan keväällä 2022 Espanjassa toteutettavaa nuorten koulutusta, jonka tavoitteena on antaa nuorille ideoita ja osaamista paikalliseen toimintaan. Hanke päättyy vuonna 2023.

CultuRE:imagined-hankkeessa nuorten kanssa työskentelevien koulutus järjestettiin Alytuksessa marraskuussa 2021.

Raahessa toteutettu *Arboretum herää henkiin* oli teemallinen jatkumo vuonna 2019 toteutetulle vapaaehtoishankkeelle. Hankkeessa kolme nuorta työskenteli kesällä 2021 Raahen työpajoilla, erityisesti puutarha- ja luontopajoilla sekä kaupungin tapahtumatuotannossa. Suurelle yleisölle näkyvin tulos oli Raahen Meripäivät -tapahtumaviikon aikana toteutetut tilaisuudet, joiden aikana paikallisilla oli mahdollisuus tavata vapaaehtoisia ja osallistua heidän kanssaan aktiviteetteihin. Toinen merkittävä tulos oli työpajojen osallistujien ja ohjaajien rohkaistuminen kansainvälisyyteen. Ensimmäistä kertaa ulkomaalaisten kanssa työskennelleet pajalaiset rohkaistuivat itsekkin tekemään uusia aloitteita yhteistyöprojektien suunnittelemiseksi.

Tyrnävän ensimmäinen vapaaehtoishanke *Lakeuden kasvateista eurooppalaisia* oli jättimenestys, joka toi uutta väriä ja virtaa kunnan työntekijöille ja asukkaille. Neljän kuukauden ajan Tyrnävällä työskennelleet nuoret osallistuivat monipuolisesti kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toimintoihin sekä nuorisotyöhön. Erityisesti monille kunnan nuorille vapaaehtoiset olivat ensimmäinen kontakti muista kulttuureista kotoisin olevien kanssa. Aktiivisten kouluvierailujen, kerhojen ja vapaa-ajantilaisuuksien myötä monille paikallisille tarjoutui mahdollisuus tutustua uusiin kulttuureihin. Tapaamiset vapaaehtoisten kanssa toivat monille onnistumisen tunteita, kun he huomasivat pystyvänsä esimerkiksi kommunikoidaan vieraalla kielellä.

Toteutettujen hankkeiden lisäksi hankkeen aikana saatiin rahoitus myös organisaation ensimmäiselle tiimivapaaehtoishankkeelle, jota on suunniteltu yhteistyössä Markkuun seudun kyläyhdistyksen kanssa. Samalla Markkuusta tuli ensimmäinen kyläyhdistys Suomessa, joka on saanut Euroopan Solidaarisuusjoukot -ohjelmaan osallistumisen oikeuttavan laatumerkin. Koronapandemian vuoksi kesälle 2021 suunniteltu hanke pyritään toteuttamaan kesällä 2022. Markkuun seudun kyläyhdistyksen innoittamana myös alueen muut kyläyhdistykset ovat kiinnostuneet vapaaehtoistiimien vastaanottamista, ja uusi hanke on suunnitteilla mm. Lampinsaaren Koulun Kannatusyhdistys ry:n kanssa.

Erityisesti vapaaehtoishankkeet herättivät kiinnostusta eri puolilla aluetta, ja hyvien kokemusten toivotaan jatkossa rohkaisevan muitakin organisaatioita vastaanottamaan vapaaehtoisia. Toiminnan tullessa tutummaksi toivotaan myös, että kokemukset rohkaisevat paikallisia nuoria lähtemään vapaaehtoisiksi Eurooppaan. Nouseva Rannikkoseutu ry haki ja sai Euroopan Solidaarisuusjoukot -ohjelman lead-laatumerkin ohjelmakaudelle 2021 – 2027. Laatumerkki takaa organisaatiolle vuosittain tietyn määrän toteutettavia hankkeita sekä antaa luvan toimia niin koordinoivana, vastaanottavana kuin lähettävänä organisaationa.

Aktivointi ja kotikansainvälistyminen

Alueen asukkaiden ja organisaatioiden aktivointia toteutettiin tapahtumien, yhteistyön ja alueen ulkopuolelle suuntautuvan kv-toiminnan kautta. Hankkeen aikana on kartoitettu alueen kansainvälisyystarpeita, joiden perusteella todettiin, että tarpeet ovat erilaisia ja kenttä kansainvälisyyden suhteen sirpaleinen. Niin kunnat itse kuin niissä toimivat organisaatiot olivat kansainvälistymisen suhteen eri tilanteissa. Näin ollen kansainvälistymistä tukevat toiminnot oli suunniteltava jokaisen tarpeen mukaan erikseen. Toisaalta organisaatioiden resurssit ovat usein pienet, joten kansainvälistymisen edistämiseksi olisi eduksi yhdistää voimavaroja. Koronapandemian vuoksi aktivointitilaisuuksia ja yhteistyömahdollisuuksia ei voitu järjestää niin paljon kuin hankkeen alussa oli tavoitteena, mutta toisaalta aktivoinnissa hyödynnettiin esimerkiksi uusia virtuaalisia työkaluja.

Kotikansainvälistymisen edistämiseksi hankkeessa järjestettiin tapahtumia, joiden avulla voidaan kehittää rasminvastaista kasvatusta, edistää suvaitsevaisuutta ja siten vähentää myös maahanmuuttajien syrjäytymistä. Tapahtumia toteutettiin pääosin yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, mikä vahvistaa eri toimijoiden aktiivisuutta ja lisää sitoutumista. Erityisesti vapaaehtoishankkeiden kautta tulevat jatkuvat arkikokemukset muista kulttuureista kotoisin olevien kanssa ovat merkittävä kansainvälistymisen muoto, joka mahdollistaa

monikulttuuriset kokemukset myös niille, joilla ei ole muutoin mahdollisuuksia esimerkiksi matkustaa ulkomaille.

Ohjausmalli kansainvälisen toiminnan tueksi

Nouseva Rannikkoseutu ry tukee aloittelevien ja pienten toimijoiden kansainvälistä työtä. Kansainvälistymistä tuetaan erilaisin toimenpitein ja jokaisen toimijan omien tarpeiden mukaan. Tukitoiminnan tavoitteena on auttaa uusia toimijoita kansainvälisen työn pariin ja toisaalta auttaa kehittämään osaamista kohti itsenäistä toimintaa.

Sinne ja takaisin -hankkeessa luotiin ohjausmalli aloittelevien ja pienten toimijoiden kansainvälisen työn tukemiseksi. Ohjausmalliin kirjataan ylös toimenpiteitä eri tasoiselle tukitoiminnalle kv-hankkeita aloittelevista siihen vaiheeseen, jolloin toimijat kykenevät toteuttamaan kv-hankkeita itsenäisesti. Kv-työn tueksi kootaan tukimateriaalia sekä laajennetaan kansainvälistä kumppaniverkostoa, joka on alueen kaikkien toimijoiden käytettävissä.

Ohjausmallin toimenpiteet ja aineistot löytyvät Nouseva Rannikkoseutu ry:n nettisivulta. Lisäksi kumppaniverkoston tarkat yhteystiedot ovat saatavilla yhdistyksen kv-koordinaattorilta tai toimistolta.

Sinne ja takaisin -hankkeen aikana vahvistettiin ja kasvatettiin Nouseva Rannikkoseutu ry:n kansainvälisen toiminnan verkostoa. Uusien kumppanuuksien löytämiseksi hankkeen vetäjä osallistui kansainvälisiin kontaktitapaamisiin ennen muuta virtuaalisesti mutta koronapandemian salliessa myös paikan päällä niin Suomessa kuin ulkomailla.

Pohjoismainen nuorten osallisuutta käsitellyt seminaari toteutettiin juuri ennen koronapandemian puhkeamista Islannissa helmikuun lopussa 2020. Seminaariin osallistuivat myös Nouseva Rannikkoseutu ry:n ja Hyvärilän nuoriso- ja matkailukeskuksen kv-koordinaattorit, jotka myöhemmin päätyivät yhdessä ideoimaan rahoituksen saanutta CultuRE:imagined -hanketta.

Hankkeen aikana toteutetun yhteistyön seurauksena Nouseva Rannikkoseutu ry:n kansainvälinen kumppaniverkosto on kasvanut ja monipuolistunut. Nouseva Rannikkoseutu ry:n kansainväliset verkostot ovat alueen muiden toimijoiden käytettävissä. Myös hankkeista saadut kokemukset ja kontaktit jäävät elämään niiden jälkeen. Hankkeiden perusteella kehitetään yhteistyömalleja, joiden avulla vahvistetaan alueen kansainvälistä toimintaa.

Sinne ja takaisin -hankkeen aikana on käynyt selkeästi ilmi, että kansainvälistymisen vahvistamiseksi tarvitaan rahoitusta monista kanavoista. Erasmus+ ja Euroopan Solidaarisuusjoukot -ohjelmat mahdollistavat nuoriin kohdistuvia hankkeita, kun taas esimerkiksi Kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma sekä Luova Eurooppa -ohjelma soveltuvat monien yhteisöjen hankkeisiin. Hankkeen aikana saatujen kokemusten perusteella on tärkeää jatkaa muiden rahoituskanavien kartoittamista ja hyödyntämistä erilaisten toimijoiden tarpeisiin.

Viestintä ja yhteistyö

Kansainvälisyysasioille on perustettu omat osiot Nouseva Rannikkoseutu ry:n nettisivulle <https://nousevarannikkoseutu.fi/kansainvalinen-toiminta/>. Ajankohtaisista asioista (koulutuksista, rahoitushauista, hankkeiden kuulumisista jne) tiedotettiin hankkeen aikana yhdistyksen sosiaalisen median kanavilla (facebook, instagram). Kv-asioista tiedottamista jatketaan myös hankkeen jälkeen.

Oleellinen osa kansainvälisyyteen kannustamista on tietouden lisääminen. Eri kohderyhmille on välitetty uutta tietoa sekä hyviä käytänteitä ja toimintamalleja. Hankkeessa jaettiin tietoa esimerkiksi erilaisista hankerahoitusmahdollisuuksista, kansainvälisistä tapahtumista ja koulutuksista sekä yhteistyömahdollisuuksista ja -verkostoista. Myös toteutettujen hankkeiden kokemuksia on levitetty alueen toimijoille mm. tapahtumissa ja sosiaalisen media välityksellä.

Kv-koordinaattori on käynyt esittelemässä kansainvälistymismahdollisuuksista eri toimijoille (kuntapäätäjät, koulut, nuorisotoimet, yhdistykset jne) sekä ohjannut kansainvälistä toimintaa suunnittelevia koronapandemian aiheuttamien rajoitusten puitteissa.

Kansainvälisen InnoCamp -koulutuksen osallistujat viimeisessä sessiossa tammikuussa 2021.

Sinne ja takaisin -hankkeessa on tehty yhteistyötä alueen kuntien ja niiden eri yksiköiden (nuorisotoimet, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimet, kehittämissyksiköt) kanssa. Lisäksi yhteistyössä on ollut mukana mm. kyläyhdistyksiä ja useita harrasteorganisaatioita. Paikallisten toimijoiden lisäksi yhteistyötä on tehty

maakuntatasolla (esim. kansainvälisyysasioiden parissa toimivien kanssa) ja muiden Leader-ryhmien kanssa sekä eri puolilta Eurooppaa olevien kumppanien kanssa.

Hankkeen aikana tärkeäksi koetut painopistealueet ja jatkotoimenpiteet

Sinne ja takaisin -hankkeen aikana on käynyt ilmi, että esimerkiksi kylä- ja harrasteyhdistyksissä on mielenkiintoa kansainvälistä toimintaa kohtaan, mutta ensimmäisen toiminnan toteuttaminen vaatii aikaa ja resursseja. Pienillä toimijoilla ei välttämättä ole osaamista tai resurssia esimerkiksi hankehallintaan, joten koordinoimille ja ohjaukselle on selkeä tarve jatkossakin. Sama pätee myös moniin nuorisotoimijoihin. Hankkeen aikana nuorten kansainvälistyminen on vahvistunut, ja sitä tulisi jatkaa edelleen. Kansainvälistyminen tarjoaa nuorille tärkeitä mahdollisuuksia kehittää itseään ja osallistua koko alueen kehitystyöhön. Kansainvälisyys toteutuu parhaiten kasvotusten ja vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Siksi jatkossakin on tärkeää järjestää erityisesti uusille tahoille ja osallistujille mahdollisuuksia saada kansainvälisiä kokemuksia.

Toteutettujen hankekokemusten perusteella on havaittu hyväksi käytänteeksi se, että Nouseva Rannikkoseutu ry tukee kansainvälisten hankkeiden suunnittelua ja toteutusta, etenkin silloin kun organisaatio on aloittelemassa kansainvälistä toimintaa. Koska koronapandemia esti monien hankkeiden toteutukset ja erilaisten yhteistyömallien toteuttamisen, olisi tärkeää että yhteistyötä alueen eri organisaatioiden kanssa voitaisiin jatkaa, ja

niistä saatujen kokemusten perusteella monipuolistaa ja vakinaistaa hyviä käytänteitä omaksi toimintakulttuuriksi. Yhteistyön avulla kansainvälisen toiminnan edut (ja myös haasteet) jakautuvat.

Sinne ja takaisin -hanketta toteutettiin poikkeuksellisen aikana, joka pakotti joustamaan ja miettimään uudenlaisia toimintamalleja ja menetelmiä. Tätä työtä on tärkeää jatkaa, mikä vahvistaa entisestään alueen ja toimijoiden resilienssiä ja elinvoimaisuutta.

Sinne ja takaisin -hankkeen aikana hyviä tuloksia tuottaneet toimintamallit (esim. Erasmus+ ja ESC-hankkeet) jäävät osaksi Nouseva Rannikkoseutu ry:n toimintaa jatkossakin. Myös yhteistyö kansainvälisten kumppanien kanssa jatkuu. Kansainvälisestä toiminnasta saatua osaamista hyödynnetään niin organisaation oman toiminnan kuin alueen kehittämistyössä. Kansainvälistymistä tukeva koordinoitujen jatkuu osana Nouseva Rannikkoseutu ry:n toimintaa.

Allekirjoitus

Ruukki 02.03.2022

Erja Simuna
kv-koordinaattori, Nouseva Rannikkoseutu ry

Riikka Hautala
toiminnanjohtaja, Nouseva Rannikkoseutu ry